

เสวนา คลังสมอง-คลังปัญญาสยาม (ครั้งที่ 54)

เรื่อง “การสร้างความเป็นเลิศของหลักสูตรอุดมศึกษา โดยใช้การติดตามความสำเร็จในการทำงานของบัณฑิต”

โดย รองศาสตราจารย์ ดร.อนันต์ ทองระอา (อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี)

วันพุธที่ 20 สิงหาคม 2568 เวลา 13.30 - 14.30 น. ณ สถาบันคลังสมองของชาติ และ
ผ่านระบบ VDO Conference (ZOOM)

การพัฒนาหลักสูตรอุดมศึกษาในปัจจุบันเผชิญความท้าทายจากการเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยี การสร้างหลักสูตรที่ได้มาตรฐานตามระบบการประกันคุณภาพถือเป็นสิ่งจำเป็น แต่คำถามที่สำคัญกว่าคือ หลักสูตรนั้นสามารถสร้างบัณฑิตที่ประสบความสำเร็จในชีวิตและอาชีพจริงได้หรือไม่ รศ.ดร.อนันต์ ทองระอา อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ได้นำเสนอแนวคิดใหม่ที่มุ่งเน้นการติดตามผลลัพธ์ของบัณฑิต (Graduate Tracking) เป็นตัวชี้วัดความเป็นเลิศของหลักสูตรมากกว่าการเน้นเพียงกระบวนการตรวจสอบคุณภาพเชิงเอกสาร

1. จากการรับรองหลักสูตรสู่การวัดผลลัพธ์จริง

แม้การประกันคุณภาพการศึกษา (IQA, AQA) จะช่วยให้หลักสูตรมีมาตรฐาน แต่ยังไม่เพียงพอที่จะยืนยันว่าบัณฑิตที่จบออกมามีคุณภาพหรือไม่ รศ.ดร.อนันต์ชี้ว่า การการันตีความเป็นเลิศของหลักสูตรควรสะท้อนผ่านความสำเร็จของบัณฑิตในระยะยาว เช่น การมีงานทำ ความก้าวหน้าในอาชีพ และบทบาทต่อสังคม

2. การติดตามบัณฑิตอย่างเป็นระบบ

แนวคิด Graduate Tracking ไม่ควรหยุดแค่การสำรวจหลังจบการศึกษา 6 เดือน หรือ 1 ปี แต่ควรติดตามบัณฑิตอย่างต่อเนื่อง 3-5 ปีขึ้นไป เพื่อตรวจสอบพัฒนาการจากผู้ปฏิบัติงานระดับต้นไปสู่ผู้นำ รวมถึงการเป็นผู้ประกอบการ การมีรายได้ที่มั่นคง และคุณภาพชีวิตที่ดี

3. การสร้างความผูกพันระหว่างมหาวิทยาลัยกับบัณฑิต

การสร้าง Alumni Engagement เป็นหัวใจสำคัญ มหาวิทยาลัยควรมองบัณฑิตในฐานะหุ้นส่วนตลอดชีวิต มากกว่าลูกศิษย์ที่จบแล้วต่างคนต่างไปผ่านการพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัล เช่น Credential Wallet หรือ Continuing Competency Development (CCD) ที่ช่วยเก็บข้อมูลพัฒนาการและเปิดโอกาสให้บัณฑิตกลับมาเรียนรู้เพิ่มเติมหรือร่วมมือกับมหาวิทยาลัย

4. การปรับเกณฑ์และวิธีวัดผลการศึกษา

การยึดติดกับเกรดเฉลี่ยหรือภาษาอังกฤษในฐานะเงื่อนไขการจบ อาจกลายเป็นการปิดกั้นโอกาสของผู้เรียนบางกลุ่ม มหาวิทยาลัยควรปรับระบบให้ ยืดหยุ่นและเป็นรายบุคคล (Personalized Curriculum) โดยเน้นทักษะที่แท้จริงในการใช้ชีวิตและการทำงาน เช่น ความสามารถในการเรียนรู้ตลอดชีวิต การแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

5. การเรียนรู้เชิงประสบการณ์และกิจกรรมเสริม

นักศึกษายุคใหม่ไม่ได้คาดหวังเพียงเนื้อหาทางวิชาการ แต่ให้ความสำคัญกับกิจกรรมที่พัฒนาทักษะชีวิต และ soft skills เช่น Hackathon, Startup Camp หรือกิจกรรมเชิงนวัตกรรมที่เปิดโอกาสให้สร้างผลงานจริง สิ่งเหล่านี้กลายเป็น Learning Outcomes ที่สะท้อนคุณภาพบัณฑิตมากกว่าการทดสอบความจำแบบดั้งเดิม

6. แพลตฟอร์มเชื่อมโยงมหาวิทยาลัย อุตสาหกรรม และ บัณฑิต

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี จึงได้นำเสนอแพลตฟอร์ม 3 ด้าน ได้แก่

- Cooperative and Work-Integrated Education (CWIE) การสร้างเครือข่ายสถานประกอบการและโอกาสให้นักศึกษาได้ทำงานจริงก่อนจบ
- CCD Platform ระบบพัฒนาสมรรถนะต่อเนื่องและการเก็บข้อมูลตลอดชีวิต
- Entrepreneurship Platform สนับสนุนการเป็นผู้ประกอบการ นำงานวิจัยและนวัตกรรมไปสู่ Startup และ Spin-off

7. สรุป

การสร้างความเป็นเลิศของหลักสูตรอุดมศึกษาไม่ควรวัดเพียงมาตรฐานทางเอกสาร แต่ต้องมุ่งไปสู่ผลลัพธ์ที่แท้จริงของบัณฑิต โดยการติดตามความสำเร็จในชีวิตจริงหลังเรียนจบ ทั้งในด้านอาชีพ รายได้ คุณภาพชีวิต และการมีส่วนร่วมต่อสังคม แนวคิดของ รศ.ดร.อนันต์ ทองระอา ชี้ให้เห็นว่า ความสำเร็จของบัณฑิตคือการกิจหลักของมหาวิทยาลัยหากสามารถสร้างระบบติดตามและเชื่อมโยงบัณฑิตกับมหาวิทยาลัยได้อย่างต่อเนื่อง จะไม่เพียงยกระดับคุณภาพของหลักสูตรแต่ยังสร้างความยั่งยืนและความเชื่อมั่นต่อระบบอุดมศึกษาไทยในภาพรวมอีกด้วย

8. ช่องทางการติดตามรับชม

สามารถติดตามรับชมย้อนหลังได้ที่ “YouTube” สถาบันคลังสมองของชาติ

วันที่ 12 กันยายน 2568